

**Міністру енергетики України
Г. В. Галушенку**

Копія:

**Прем'єр-Міністру України
Д. А. Шмигалю**

**Голові Комітету ВРУ
з питань енергетики та
житлово-комунальних послуг
А. М. Герусу**

**Голові Національної комісії,
що здійснює державне регулювання
у сферах енергетики та
комунальних послуг
Ю. М. Власенку**

**Директору Секретаріату
Енергетичного Співтовариства
Артуру Лорковському**

**Директору АТ «Оператор ринку»
О. О. Гавві**

**Генеральному директору
ТОВ «Українська енергетична
біржа»
О. А. Коваленку**

Вих. 09-01/2025
від 09.01.2025

*Щодо усунення порушень Закону України
«Про ринок електричної енергії» та інших
нормативно-правових актів, що регулюють
функціонування ринку електричної енергії*

Шановний Германе Валерійовичу!

Європейсько-українське енергетичне агентство (ЄУЕА) є профільною асоціацією, яка об'єднує іноземних та українських інвесторів у відновлювану енергетику та суміжні галузі, які побудували в Україні більше 3 ГВт енергогенеруючих потужностей та, не зважаючи на складну ситуацію, що склалася в країні внаслідок військової агресії російської федерації, продовжують в умовах військового часу розробку нових проєктів, будівництво та введення в експлуатацію нових електростанцій, що працюють на відновлювальних джерелах енергії.

Від імені учасників ЄУЕА звертаємось до Вас щодо наступного питання, яке потребує нагального вирішення.

30 грудня 2024 року АТ «Оператор ринку» припинив публікацію на власному веб-сайті інформації про торги електричною енергією на ринку «на добу наперед» і внутрішньодобовому ринку (РДН та ВДР) в обсягах, передбачених законодавством.

На обґрунтування припинення публікації вказаної інформації на власному веб-сайті АТ «Оператор ринку» навів посилання на воєнний стан в державі та спроби ворога знищити енергетичну інфраструктуру України.

Одночасно ТОВ «Українська енергетична біржа» (ТОВ «УЕБ») припинила доступ до перегляду на власному веб-сайті аукціонних бюлетенів з результатами торгів та бюлетенів середньозважених цін, посилаючись на продовження в Україні дії особливого правового режиму воєнного стану та Розпорядження Міністра енергетики України, керівника робіт з ліквідації наслідків воєнної надзвичайної ситуації державного рівня в електроенергетичних системах від 27.12.2024 року № 27-дск. За інформацією, наведеною ТОВ «УЕБ», доступ до інформації припинено на час дії воєнного стану та до останнього дня місяця, наступного за місяцем припинення або скасування воєнного стану.

Припинення публікації інформації АТ «Оператор ринку» суперечить нормам Закону України «Про ринок електричної енергії» та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, порушує права та охоронювані інтереси учасників ринку. Підтвердженням цього є наступне.

1. *Зобов'язання з оприлюднення інформації*

Відповідно до пункту 7 частини 3 статті 51 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор ринку зобов'язаний оприлюднювати інформацію щодо торгів на ринку «на добу наперед» та внутрішньодобовому ринку, зокрема **про ціни та обсяги купівлі-продажу електричної енергії, та іншу інформацію в обсягах та строки, визначені правилами ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку.**

Обсяг інформації про результати торгів на РДН та ВДР, що підлягає оприлюдненню, та порядок оприлюднення визначаються главою 3.7 Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку (Правила РДН та ВДР), затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 308. Так, передбачено оприлюднення оператором ринку інформації про заявлений та фактичний обсяги купівлі і продажу електричної енергії на торгах на РДН та ВДР, цін на електричну енергію, що склалися на торгах на РДН по кожному розрахунковому періоду і торговій зоні, а також інформації про середньозважену, максимальну, мінімальну та останню ціну на електричну енергію, що склалися на торгах на ВДР по відповідному розрахунковому періоду та торговій зоні.

Крім того, на оператора ринку відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності зі здійснення функцій оператора ринку (Ліцензійні умови), затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 р. № 1466, покладено зобов'язання забезпечувати функціонування власного веб-сайту оператора ринку в мережі Інтернет та публікацію на ньому інформації щодо торгів на РДН та ВДР в обсягах та у строки, визначені Правилами РДН та ВДР.

Таким чином, на АТ «Оператор ринку» Законом України «Про ринок електричної енергії» у взаємному зв'язку з Правилами РДН та ВДР, Ліцензійними умовами покладений обов'язок щодо оприлюднення інформації результатів торгів на РДН та ВДР.

2. *Запровадження обмежень у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану*

Воєнний стан в Україні введено Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (далі - Указ Президента України про введення воєнного стану). Пунктом 3 Указу Президента встановлено, що на період дії правового режиму воєнного стану **можуть обмежуватися конституційні права і**

свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30 - 34, 38, 39, 41 - 44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною 1 статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Пунктом 4 Указу Президента України про введення воєнного стану Кабінету Міністрів України доручено негайно ввести в дію план запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні.

Частина 1 статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» визначає заходи, які під час правового режиму воєнного стану можуть запроваджувати та здійснювати військове командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення) самостійно або із залученням органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування.

План запровадження та забезпечення заходів здійснення правового режиму воєнного стану в Україні затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 181-р.

Серед заходів правового режиму воєнного стану в Україні, визначених зазначеними законом та рішенням Кабінету Міністрів України, відсутні заходи по обмеженню доступу до інформації, зокрема, до інформації про ціни, що склалися на товарних ринках.

В той же час, постановою НКРЕКП від 26 березня 2022 р. № 349 «Щодо захисту інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, у тому числі щодо об'єктів критичної інфраструктури» визначається обсяг інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена учасниками ринку до інформації з обмеженим доступом, та доступ до якої на веб-сайтах ліцензіатів повинен бути закритий. Закриття доступу до інформації про результати торгів на РДН та ВДР у зазначеному нормативно-правовому акті не передбачено.

Таким чином, системний аналіз норм законодавства дозволяє дійти до висновку про відсутність факту призупинення дії Закону України «Про ринок електричної енергії» та інших нормативно-правових актів у частині обов'язковості оприлюднення інформації про результати торгів на РДН та ВДР та обов'язку оператора ринку здійснювати таке оприлюднення.

3. Відсутність повноважень щодо обмеження доступу до інформації про результати торгів на РДН та ВДР у період дії воєнного стану

Відповідно до частини 2 статті 9 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в умовах воєнного стану органи державної влади здійснюють повноваження, надані їм Конституцією України, Законом України «Про правовий режим воєнного стану» та іншими законами. Таким чином, при відсутності в актах законодавства про воєнний стан повноважень органів державної влади здійснювати обмеження, надавати приписи, такі органи державної влади у період дії воєнного стану повинні діяти виключно на підставі, в межах повноважень та у спосіб, визначені Конституцією та іншими законами.

Щодо повноважень Міністерства енергетики у сфері визначення порядку та обсягів інформації, доступ до якої може обмежуватись, то відповідно до підпункту 41 пункту 4 Положення про Міністерство енергетики України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2020 р. № 507, міністерство розробляє відомчі переліки відомостей щодо фізичного захисту ядерних матеріалів, ядерних установок, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання, які містять державну таємницю та іншу інформацію з обмеженим доступом, забезпечує її захист.

Повноважень щодо складання будь-яких інших переліків інформації з обмеженим доступом Законом України «Про правовий режим воєнного стану» та іншими актами законодавства про воєнний стан, Положенням про Міністерство енергетики України не встановлено.

У зв'язку з цим просимо Вас:

- 1) Підтвердити або спростувати інформацію про прийняття Міністром енергетики рішення, згідно якого приписується не оприлюднювати результати торгів на РДН та ВДР в обсягах, визначених Законом України «Про ринок електричної енергії» та Правилами РДН та ВДР.
- 2) У разі наявності такого рішення, просимо скасувати його у порядку, встановленому законодавством.

Окремо звертаємо Вашу увагу на ті негативні наслідки, яких очікує ринок після припинення оприлюднення результатів торгів на РДН та ВДР.

Значна частина учасників ринку, зокрема, й споживачі електричної енергії, відносини між якими побудовані з використанням у розрахунках цін на електричну енергію, що склалися на торгах на РДН по кожному розрахунковому періоду, відчують негативний вплив від припинення оприлюднення результатів торгів на РДН та ВДР. Перехід на фіксовані ціни або інші схеми розрахунків можуть нести високі ризики для таких суб'єктів.

Фінансові установи, зокрема, й міжнародні фінансові організації, інвестори у енергетичні проекти приймають рішення про здійснення фінансування, інвестування з урахуванням результатів фінансового моделювання проектів, яке здійснюється з використанням показників результатів роботи ринку електричної енергії, публікація яких закрита АТ «Оператор ринку», ТОВ «УЕБ». Припинення оприлюднення результатів торгів на ринку призведе до браку адекватної інформації про стан ринку електричної енергії, ринкових цін, відповідних трендів, очікуваних змін та, як наслідок, до відмови інвесторів від інвестування у високо ризиковані проекти у сфері енергетики, погіршення інвестиційного клімату в Україні в цілому.

З повагою,

Верещинська А. В.
Директорка ЄУЕА

Асоціація «Європейсько-українське енергетичне агентство» (ЄУЕА):

Адреса: вул. Володимирська 61-Б, пов.6, м. Київ, Україна, 01033

тел.: +38 095 331 00 10

e-mail: office@euea-energyagency.org

www.euea-energyagency.org